

Kaavoituskatsaus 2023

Kaustisen kunta
Kappelintie 13
69600 KAUSTINEN

An aerial photograph of a rural landscape. A river flows through the center, bordered by fields and scattered buildings. The sky is blue with light clouds. The foreground shows a road and more buildings, including a prominent one with a red roof.

Sisältö

- Yleistä – Kaavatasot ja käsitteet
- Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet
- Maakuntakaava
- Yleiskaavoitus
- Asemakaavoitus
- Asemakaavan tonttivaranto
- Asemakaavan ajanmukaisuuden arviointi
- Kaavaprosessin kuvaus sekä vuorovaikutus ja tiedottaminen
- Yhteystiedot

Yleistä

Maankäyttö- ja rakennuslain 7 §:n mukaisesti kunnan tulee vähintään kerran vuodessa laatia kaavoituskatsaus, jossa kerrotaan vireillä olevista tai lähiaikoina vireille tulevista kaava-asioista, jotka eivät ole merkitykseltään vähäisiä.

Katsauksessa selostetaan lyhyesti kaava-asiat ja niiden käsittelyvaiheet sekä sellaiset päätökset ja muut toimet, joilla on välitöntä vaikutusta kaavoituksen lähtökohtiin, tavoitteisiin, sisältöön ja toteuttamiseen. Kaavoituskatsauksesta on tiedotettava sen tarkoituksen kannalta sopivalla tavalla.

Maankäyttö- ja rakennuslaki sekä maankäyttö- ja rakennusasetus säätelevät kaavoitusta ja rakentamista. Maakuntakaavan laadinnasta vastaa maakuntaliitto ja kunnat vastaavat yleis- ja asemakaavoituksesta omalla alueellaan.

Kaustisen kaavoitusta ohjaa Etelä-Pohjanmaan ELY- keskus järjestämällä vuosittain kunnan kanssa kehittämiskeskustelut sekä yksittäisiä kaavoja koskien viranomais- ja työneuvottelut.

Kaavatasot ja käsitteet

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ohjaavat maankäytön suunnittelua kaikilla kaavatasoilla niitä ilmentävän maakuntakaavan kautta. Osa tavoitteista ohjaa suoraan yleiskaavoitusta.

Maakuntakaava laaditaan kunkin maakunnan omia lähtökohtia huomioiden. Kaustinen kuuluu Keski-Pohjanmaan maakuntaan, jonka alueella on voimassa Keski-Pohjanmaan maakuntakaava.

Yleiskaava on kunnan yleispiirteinen maankäytön suunnitelma. Sen tehtävänä on yhdyskunnan eri toimintojen, kuten asutuksen, palvelujen ja työpaikkojen sekä virkistysalueiden sijoittamisen yleispiirteinen ohjaaminen sekä toimintojen yhteensovittaminen. Yleiskaavoituksella ratkaistaan tavoitellun kehityksen periaatteet, ja yleiskaava ohjaa alueen asemakaavojen laatimista.

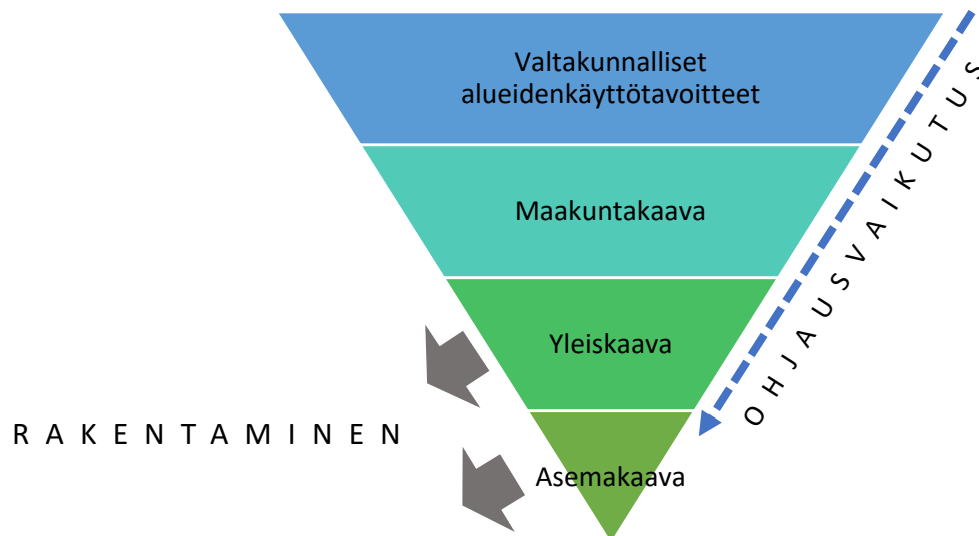
Yleiskaava voi koskea koko kuntaa tai sen tiettyä osa-alueetta, jolloin sitä kutsutaan osayleiskaavaksi. Kunnat voivat laatia myös yhteisen yleiskaavan. Kaava esitetään kartalla, ja siihen liitetään kaavamerkinnyt ja -määräykset sekä selostus.

Asemakaavassa määritellään alueen tuleva käyttö: mitä säilytetään, mitä saa rakentaa, mihin ja millä tavalla. Kaavassa osoitetaan esimerkiksi rakennusten sijainti ja käyttötarkoitus.

Asemakaava voi koskea kokonaista asuntoaluetta asuin-, työ- ja virkistysalueineen tai joskus jopa vain yhtä tonttia. Asemakaavan laatii kunta. Ranta-alueiden rakentamista voidaan ohjata ranta-asemakaavalla, jonka laatii maanomistaja.

Asemakaavaan kuuluvat asemakaavakartta sekä kaavamerkinnyt ja -määräykset. Asemakaavaan liittyy selostus, jossa kerrotaan kaavan laatimisesta ja keskeisistä ominaisuuksista.

§ MAANKÄYTTÖ – JA RAKENNUSLAIN MUKAINEN TARKENTUVA SUUNNITTELU

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ovat osa maankäyttö- ja rakennuslain mukaista alueidenkäytön suunnittelujärjestelmää.

Valtioneuvosto päätti valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista 14.12.2017. Päätöksellä valtioneuvosto korvaa valtioneuvoston vuonna 2000 tekemän ja 2008 tarkistaman päätöksen valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista.

Alueidenkäyttötavoitteiden avulla taitetaan yhdyskuntien ja liikenteen päästöjä, turvataan luonnon monimuotoisuutta ja kulttuuriympäristön arvoja sekä parannetaan elinkeinojen uudistumismahdollisuuksia. Niillä myös sopeudutaan ilmastonmuutoksen seurauksiin ja sään ääri-ilmiöihin.

Alueidenkäyttötavoitteiden tehtävänä on:

- varmistaa valtakunnallisesti merkittävien seikkojen huomioon ottaminen maakuntien ja kuntien kaavoituksessa sekä valtion viranomaisten toiminnassa,
- auttaa saavuttamaan maankäyttö- ja rakennuslain ja alueidenkäytön suunnittelun tavoitteet, joista tärkeimmät ovat hyvä elinympäristö ja kestävä kehitys,
- toimia kaavoituksen ennakoivan ja vuorovaikutteisen viranomaistyön välineenä valtakunnallisesti merkittävässä alueidenkäytön kysymyksissä sekä
- edistää kansainvälisten sopimusten täytäntöönpanoa Suomessa.

Maankäyttö- ja rakennuslain mukaan tavoitteet on otettava huomioon ja niiden toteuttamista on edistettävä maakunnan suunnittelussa, kuntien kaavoituksessa ja valtion viranomaisten toiminnassa.

Keski-Pohjanmaan maakuntakaava

Keski-Pohjanmaalla maakuntakaavoitusta on tehty vaihteittain. Tällä hetkellä voimassa olevia vaihekaavoja on viisi ja VI vaihekaavan laadinta on vireillä.

I vaiheen maakuntakaava vahvistettiin ympäristö-ministeriössä 24.10.2003. Maakuntakaavan vahvistuspäätös kumosi seutukaavat. Ensimmäisestä vaiheesta voimassa on yhä kehittämissuunnitelmia, yhdyskuntarakenteen aluevarauksia sekä luonnonsuojelulain mukaiset Natura 2000 -verkostoon kuuluvat tai siihen ehdotetut alueet.

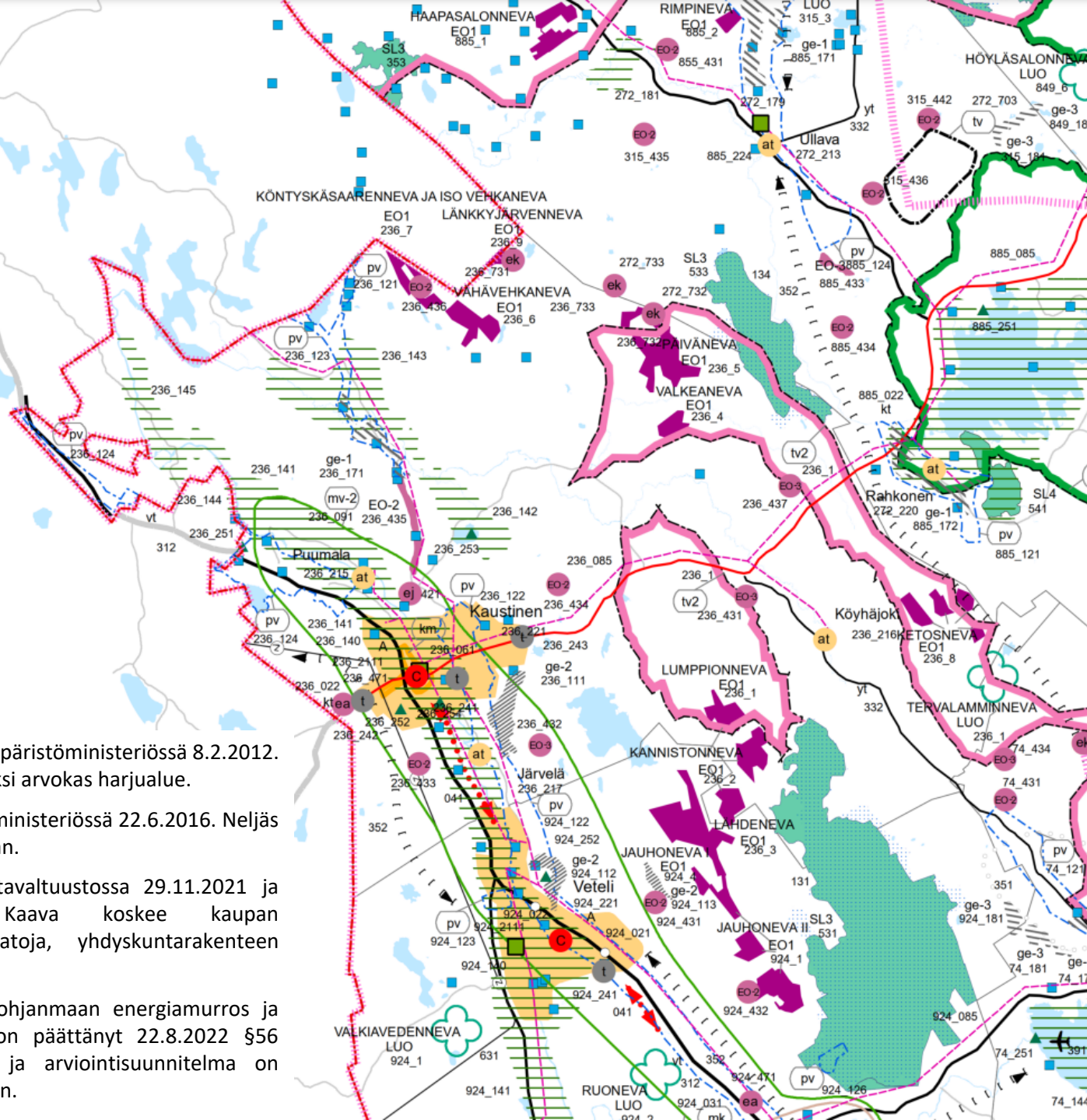
II vaiheen maakuntakaava vahvistettiin valtioneuvostossa 29.11.2007. Toisesta vaihekaavasta voimassa on tällä hetkellä tuulivoimaloille varattu energiahuollonalue Kockolan suurteollisuusalueen ja sataman kupeessa, soiden monikäyttö kokonaisuudessaan sekä muinaismuistokohteet.

III vaiheen maakuntakaava vahvistettiin ympäristöministeriössä 8.2.2012. Kolmannesta vaihekaavasta on kumottu yksi arvokas harjualue.

IV vaiheen maakuntakaava vahvistettiin ympäristöministeriössä 22.6.2016. Neljäs vaihekaava on voimassa kokonaisuudessaan.

V vaiheen maakuntakaava hyväksyttiin maakuntavaltuustossa 29.11.2021 ja päätös tuli lainvoimaiseksi 3.1.2022. Kaava koskee kaupan palvelurakennemarkintöjä, seudullisia ampumaratoja, yhdyskuntarakenteen merkintöjä sekä elinkeinoelämän edellytyksiä.

VI vaiheen maakuntakaavan nimenä on Keski-Pohjanmaan energiamurros ja ympäristövaihekaava. Maakuntahallitus on päättänyt 22.8.2022 §56 maakuntakaavan käynnistämisestä. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma on pidetty julkisesti nähtävillä 1.4.-30.4.2023 välisen ajan.

Osayleiskaavat

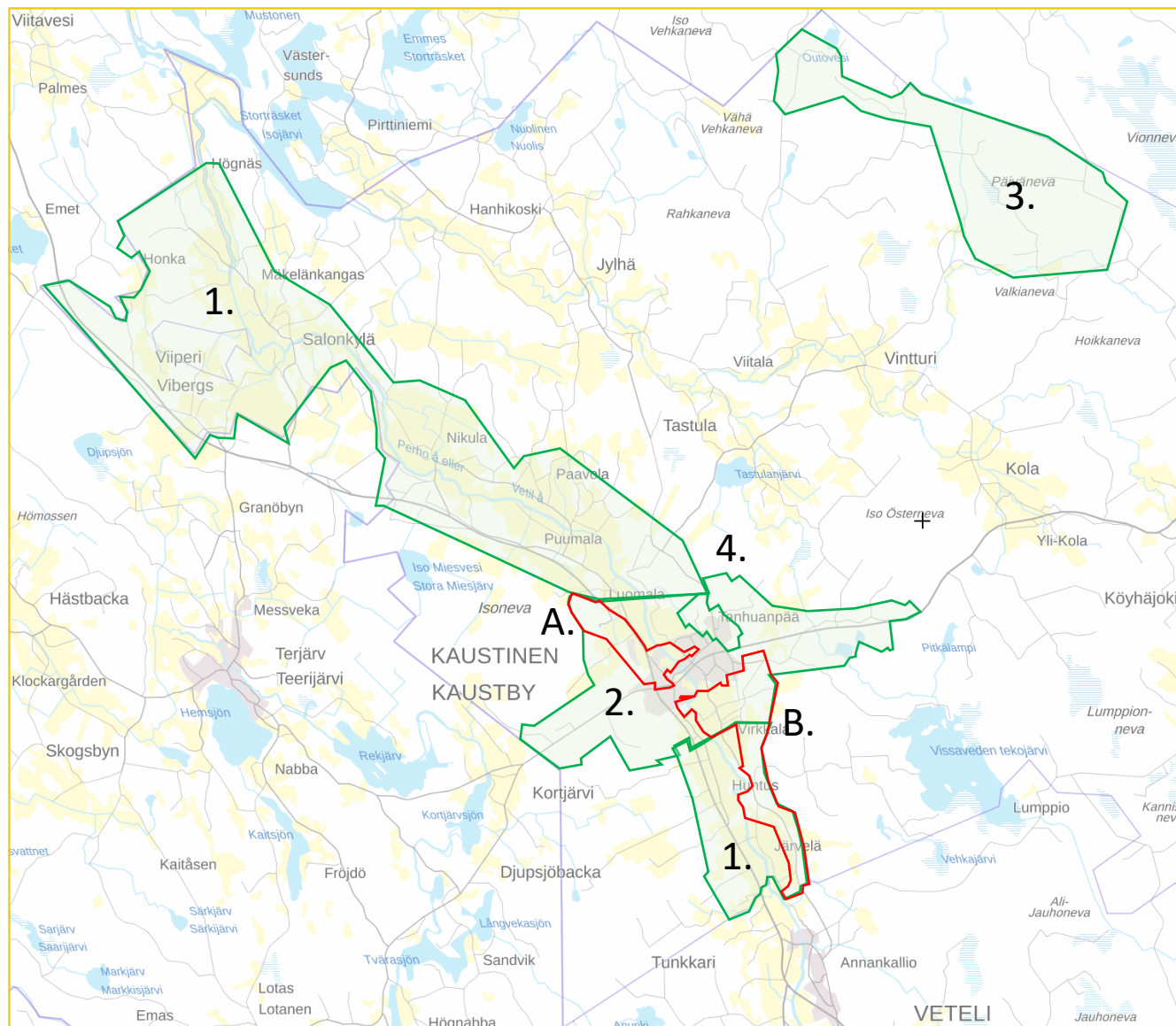
Maankäyttö- ja rakennuslain suunnittelu-periaatteiden mukaisesti maakuntakaava ei ole voimassa yksityiskohtaisemman oikeusvaikutteisen kaavan alueella muutoin, kuin näiden kaavojen muuttamista koskevien vaikutusten osalta.

Voimassa olevat osayleiskaavat:

1. Järvelä – Salonkylä osayleiskaava, kunnanvaltuusto 21.2.2006 § 13
2. Keskustan osayleiskaava, kunnanvaltuusto 16.4.2015 § 24
3. Keliber louhosalueen ja rikastamon osayleiskaava, kunnanvaltuusto 5.5.2022 § 16
4. Uutelan osayleiskaava, kunnanvaltuusto 20.6.2023 § 36

Vireillä olevat osayleiskaavat, punaisella:

- A. Keskusta – Opistonmäki osayleiskaava
- B. Virkkala – Järvelä osayleiskaava

Asemakaavat

Kaustisen voimassa olevat asemakaava-alueet koostuvat kuudesta erillisestä asemakaava-alueesta:

1. Keskustan asemakaava-alue koostuu useista, eri aikoina laadituista asemakaavoista sekä asemakaavojen muutoksista ja laajennuksista.
2. Mikontanhuan asemakaava on hyväksytty kunnanvaltuustossa 29.8.2000 ja alueelle on laadittu yksi kaavamuutos (26.6.2019 § 21)
3. Kansanopiston asemakaava on laadittu 9.5.2005 ja sitä on muutettu kahdesti (16.4.2015 § 24, 28.9.2023 § 45)
4. Järvelän asemakaava on hyväksytty 25.9.2006 ja kaavaa on laajennettu kerran (17.2.2022 § 6)
5. Kruupakkalan asemakaava on hyväksytty kunnanvaltuustossa 14.11.2012 § 77
6. Tarhatien asemakaava on hyväksytty 21.6.2021 § 26
7. Päivänevan asemakaava on hyväksytty 5.5.2022 § 17
8. Ketun alueen asemakaava on hyväksytty 29.6.2022 § 27
9. Keski-Puhkion alueen asemakaava on hyväksytty 29.6.2022 § 28

Asemakaavat

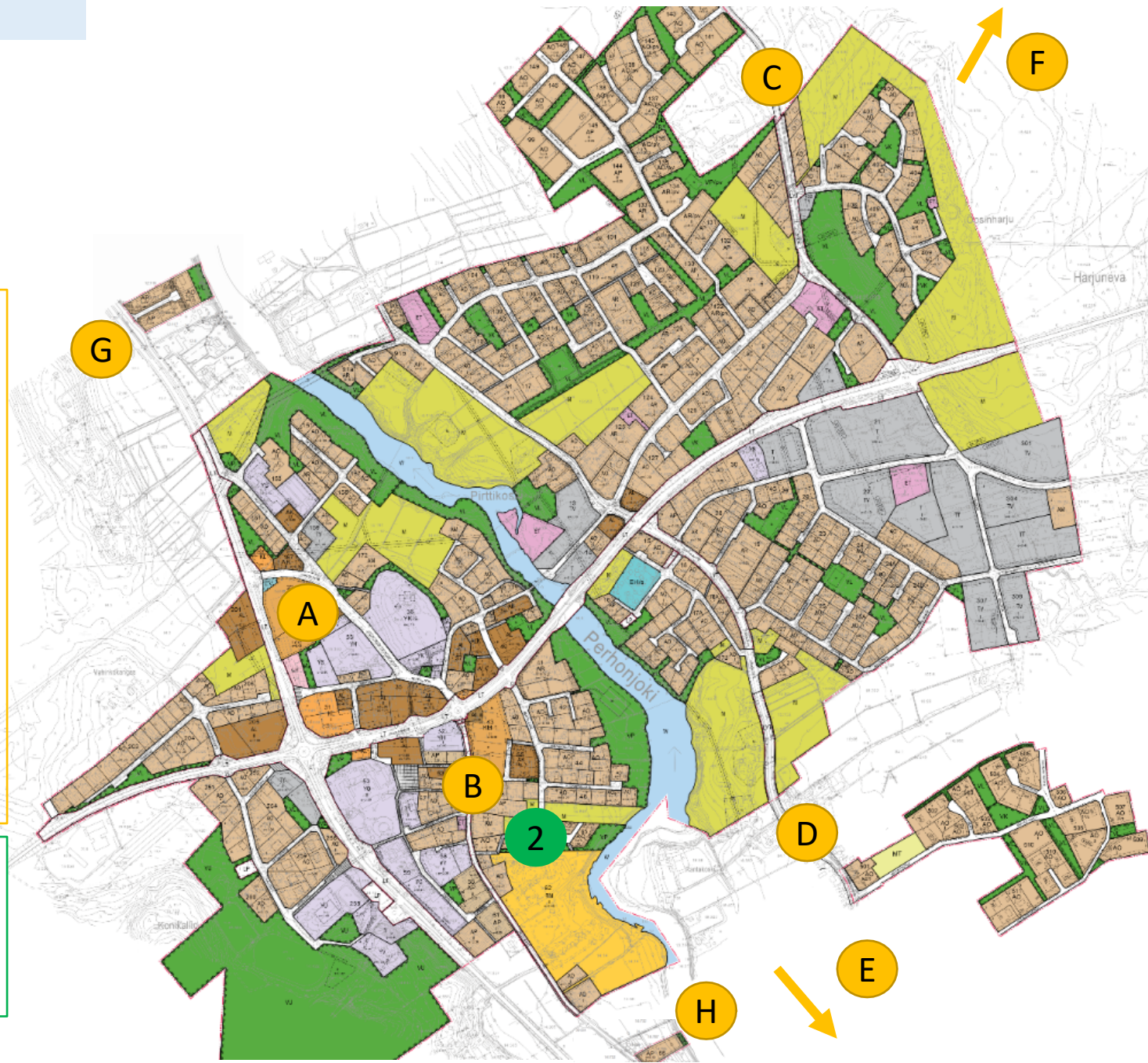

Vuonna 2022 hyväksytyt asemakaavat:

- A. Kauppatorin ympäristön asemakaavan muutos, 17.2.2022 § 5
- B. Pajalantie kaduksi, 17.2.2022 § 6
- C. Jylhäntie kaduksi, 17.2.2022 § 6
- D. Virkkalantie kaduksi, 17.2.2022 § 6
- E. Järvelän asemakaavan laajennus 17.2.2022 § 6
- F. Päivänevan asemakaava 5.5.2022 § 17
- G. Ketun alueen asemakaava 29.6.2022 § 27
- H. Keski-Puhkion alueen asemakaava 29.6.2022 § 28

Vuonna 2023 hyväksytyt asemakaavat:

1. Kirkonseudun asemakaavan muutos ja laajennus, Korttelit 600 ja 601
2. Kirkonseudun asemakaavan muutos, Kortteli 62

Asemakaavat

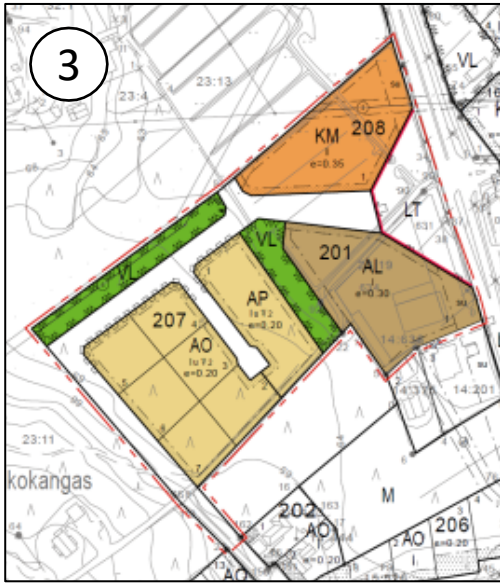

Päätös kaavoituksen aloittamisesta:

- A. Kunnanhallitus on 3.10.2016 päättänyt käynnistää ydinkeskustan asemakaavan päivitystyön. Kaavan tavoitteena on mahdollistaa tiiviimpi keskustarakenne ja liikenteen sujuvoittaminen ydinkeskustassa. Ydinkeskustasta on laadittu yleissuunnitelma, jonka pohjalta asemakaavoitus voidaan käynnistää keskustan osayleiskaavan päivittämisen ja liikennejärjestelyiden ratkaisemisen jälkeen.

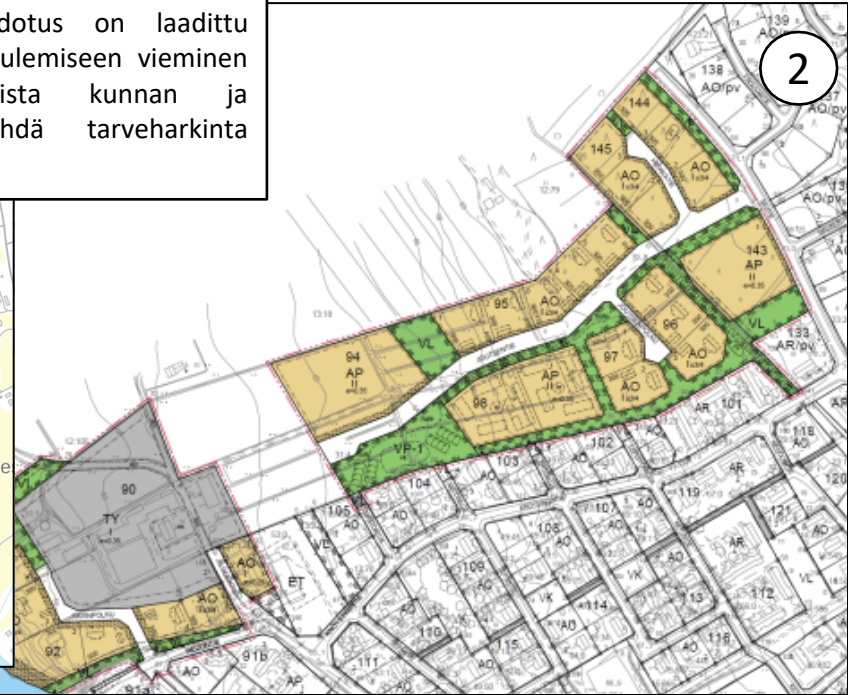
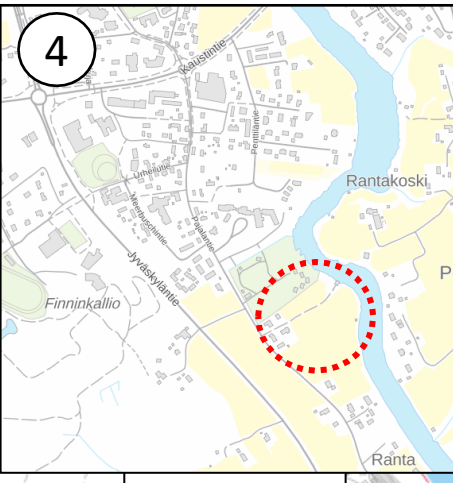
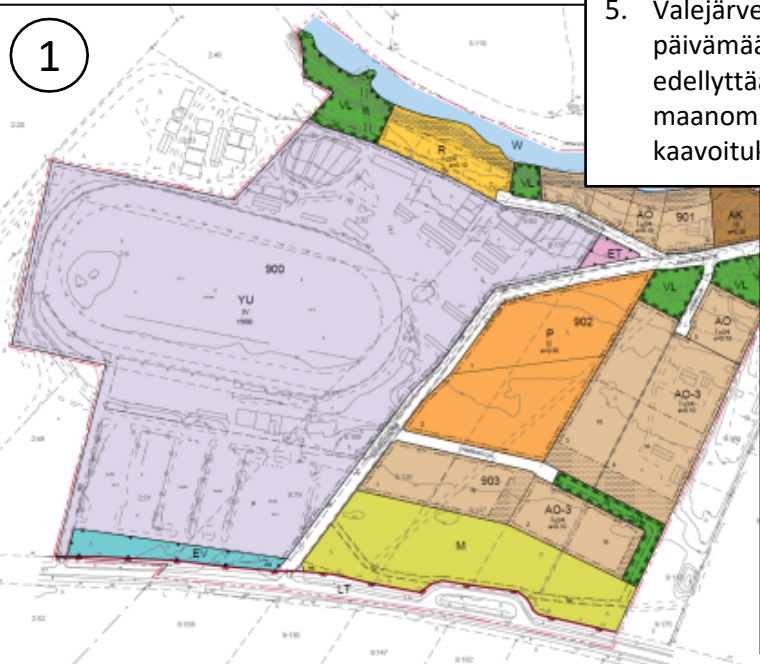
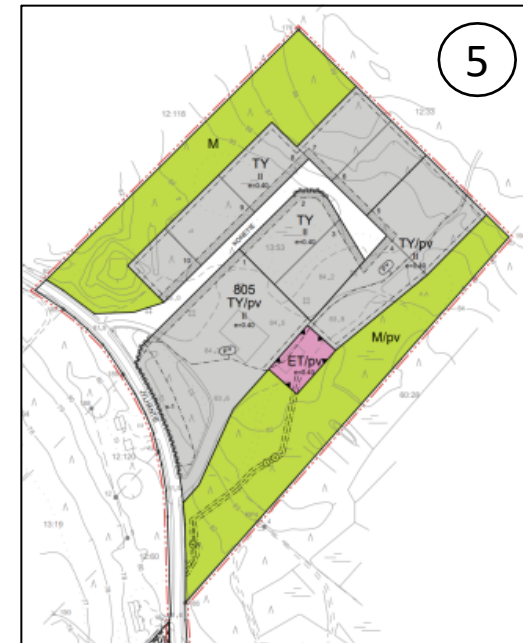

Asemakaavat

Pysähdyksissä olevat asemakaavat:

1. Raviradan alueen kaavaluonnos 17.5.2018. Kaavaehdotusta varten laadittiin pohjavesialueelle harjun rakenneselvitys, joka valmistui 2021. Kaavoituksen jatkaminen edellyttäisi maanomistajien kanssa tehtäviä maankäyttösopimuksia. Lisäksi tulisi tehdä tarveharkinta kaavoituksen jatkamisesta.
2. Ylijoen asemakaava on ollut luonnoksena nähtävillä 24.8.-25.9.2018 välisen ajan. Kaavatyö on pysähtynyt maanomistusolojen vuoksi. Lisäksi tulisi tehdä tarveharkinta kaavoituksen jatkamisesta.
3. Kaustisen kirkonseudun asemakaavamuutos, kortteli 201 pohjoispuoli, kaava on luonnosvaiheessa. Kaavaa varten on tehty yleiskaavallinen tarkastelu koskien liikennejärjestelyjä. Valmistelua jatketaan keskustan osayleiskaavan päivityksen ja liikennejärjestelyiden ratkaisemisen jälkeen. Kaavoituksen jatkaminen edellyttäisi maanomistajien kanssa tehtäviä maankäyttösopimuksia. Lisäksi tulisi tehdä tarveharkinta kaavoituksen jatkamisesta.
4. Mosalan alueen asemakaava on käynnistetty 4.1.2012. Kaavatyö oli pysähtynyt maanomistusolojen vuoksi ja kaavoitusta jatketaan.
5. Valejärven alueen toinen asemakaavaehdotus on laadittu päivämäärällä 28.4.2020. Ehdotusvaiheen kuulemiseen vieminen edellyttää kaavoitussopimuksen solmimista kunnan ja maanomistajan kesken. Lisäksi tulisi tehdä tarveharkinta kaavoituksen jatkamisesta.

Asemakaavan tonttivaranto

Vapaat asuinrakentamiselle osoitetut tontit:

Kaustisen asemakaava-alueella on vapaana:

- Opistonmäellä 6 kpl
- Mikontanhualla 8 kpl
- Ketun alueella 6 kpl
- Keskustan kaava-alueella 92 kpl
- Järvelässä 0 kpl
- **Yhteensä 112 kpl vapaata asuintonttia, josta rivi- ja kerrostalorakentamiselle 8kpl.**

Kaustisen asemakaavan alueelle on myönnetty viimeisen kymmenen vuoden aikana noin viisi omakotitalojen rakennuslupaa vuodessa. Mikäli suuntaus säilyy samana asemakaavavaranto riittäisi kymmeniksi vuosiksi.

Tonttien saatavuuteen ja rakentumiseen vaikuttaa kuitenkin tonttien määrän lisäksi maanomistajien halukkuus myydä tontteja, koska vain osa vapaista tonteista on kunnan omistuksessa. Lisäksi on huomioitava vapaiden tonttien sijainnit ja koot. Lähes valmiiksi rakentuneelta alueelta viimeisten tonttien myyminen on haastavaa, samoin liian suuret tai liian pienet tontit jäävät usein rakentumatta.

Asemakaavan päivityksen yhteydessä on mahdollista tarkastella tonttien tarkoituksenmukaisuutta ja tarvittaessa esim. yhdistellä pieniä tontteja tai liittää ne viereisiin tontteihin.

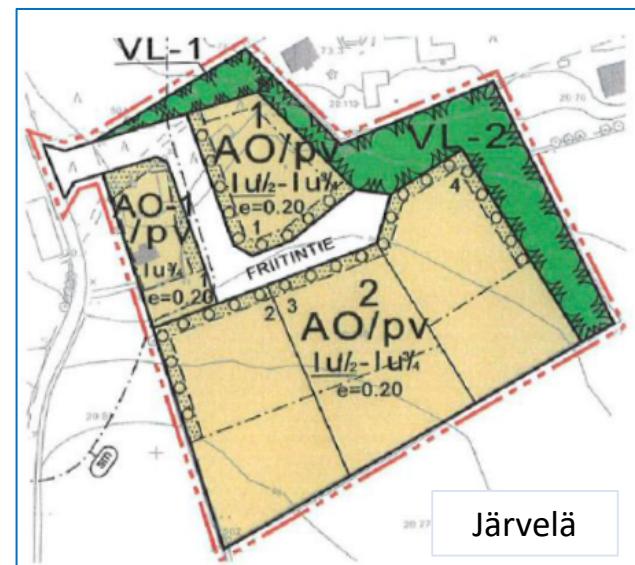
Rivi- ja kerrostaloja asemakaavan alueelle on rakennettu viimeisen kahdeksan vuoden aikana seitsemän.

2023: Kerrostalo – 19 asuntoa, valmistuminen 2024
2023: Rivitalo - 15 asuntoa, valmistuminen 2024
2020: 2 rivitaloa - 7 asuntoa yhteensä, valmistuminen 2022
2019: Kerrostalo – 10 asuntoa, valmistuminen 2020
2017: Rivitalo – 6 asuntoa, valmistuminen 2018
2016: Rivitalo – 10 asuntoa, valmistuminen 2016

Opistonmäki

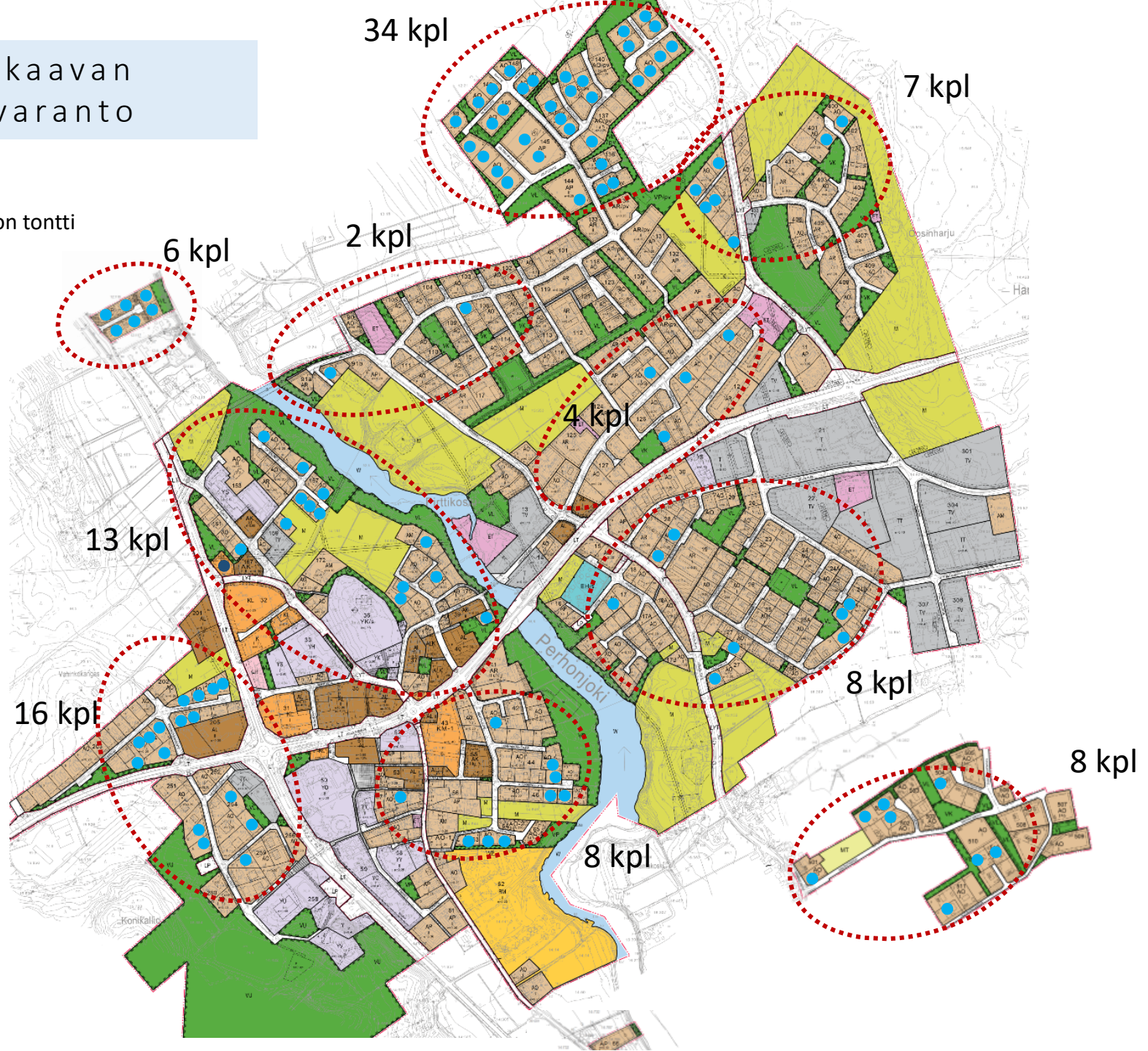
Rakentamaton tontti

Järvelä

Asemakaavan tonttivaranto

● Rakentamaton tontti

Asemakaavan tonttivaranto

Vapaat teollisuustontit:

Kaustisen asemakaava-alueella on vapaana:

- Kruuppakka 17 kpl
- Tarhatie 0 kpl
- Keskustan asemakaava-alue 0 kpl

Asemakaavan teollisuustontit ovat keskittyneet keskustan koillispuolen teollisuusalueelle sekä Kruuppakkan alueelle. Vapaita teollisuustontteja asemakaavan alueella on tarjolla vain Kruuppakkan alueella.

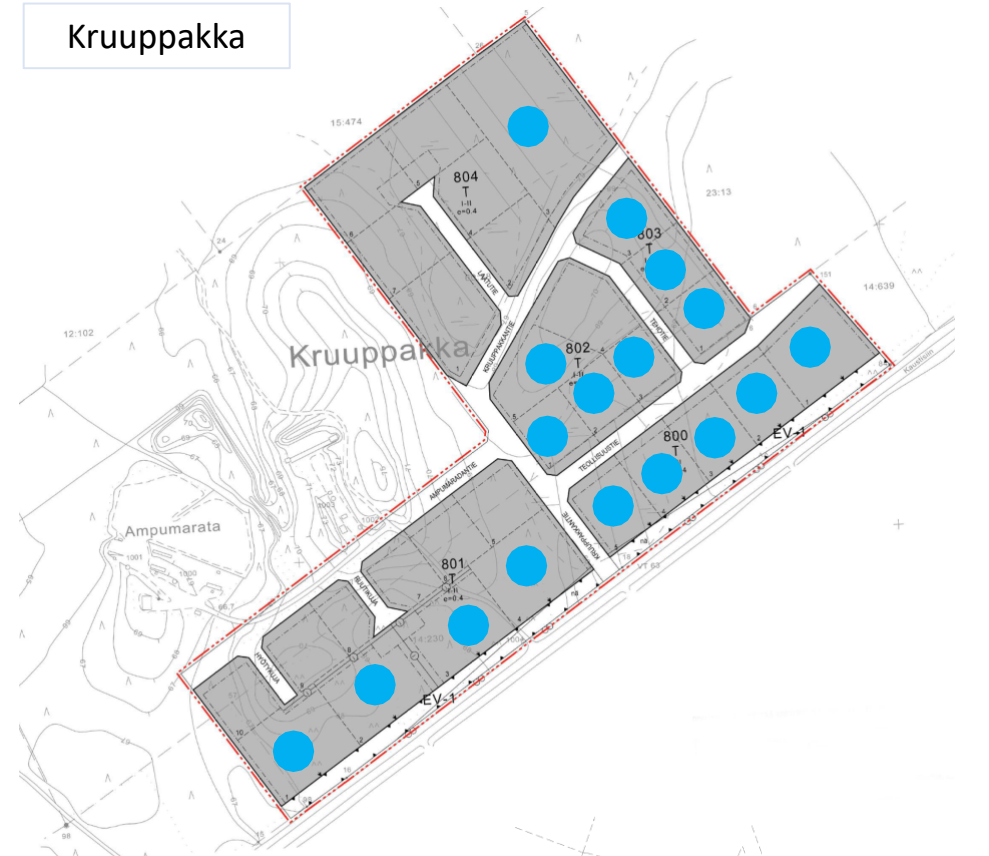
Vapaat liikerakennustontit:

Kaustisen asemakaava-alueella on vapaana:

- Keskustan asemakaava-alue 1 kpl

Asemakaavan liikerakentamiselle varatut tontit keskittyvät keskustan alueelle ja vapaana on vain yksi tontti Kappelintien ja vt 13 risteyksessä.

Kruuppakka

Tarhatie

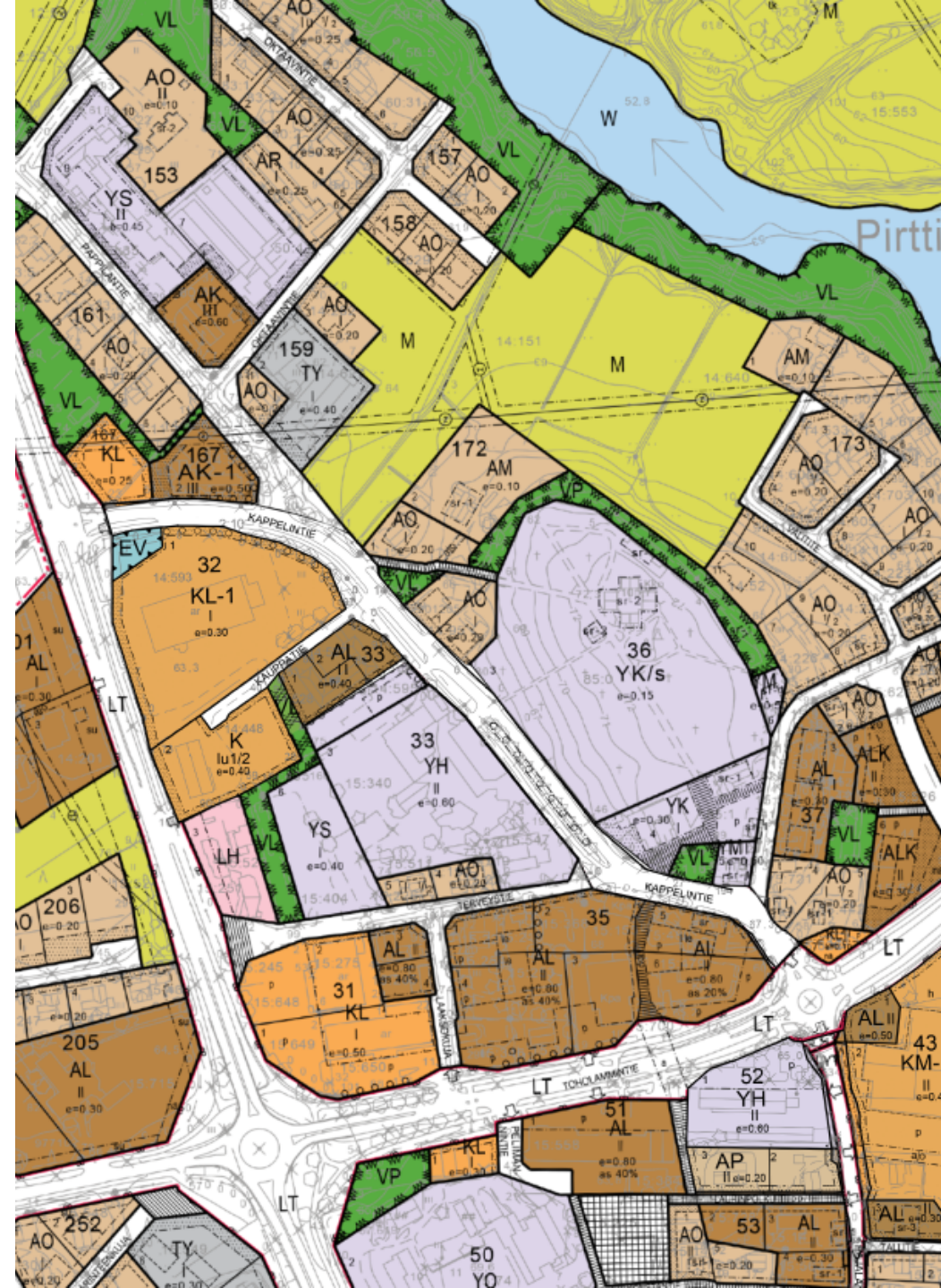

 Rakentamaton tontti

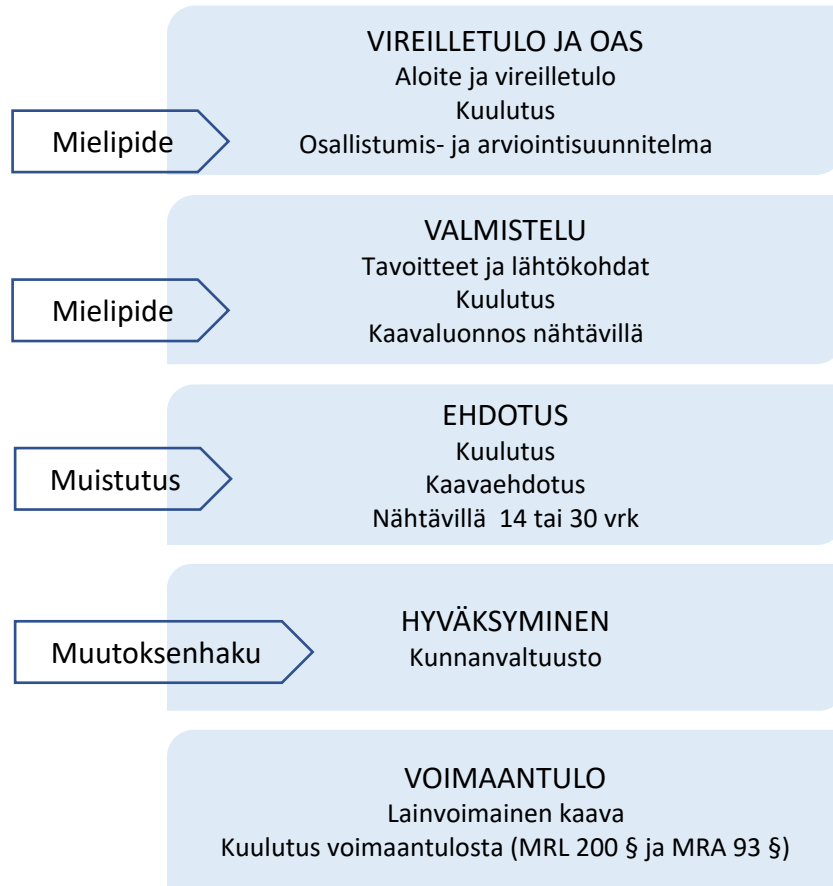
Asemakaavan ajantasaisuuden arviointi

Maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) 51 §:n ja 60 §:n 1 momentin mukaan kunnan on seurattava asemakaavojen ajanmukaisuutta ja tarvittaessa ryhdyttävä toimenpiteisiin vanhentuneiden asemakaavojen uudistamiseksi. Säännöksen mukaan sellaisen asemakaavan alueella, joka on ollut voimassa yli 13 vuotta ja joka merkittävältä osalta on edelleen toteutumatta, rakennuslupaa ei saa myöntää sellaisen uuden rakennuksen rakentamiseen, jolla on alueiden käytön tai ympäristökuvan kannalta olennaista merkitystä, ennen kuin kunta on arvioinut asemakaavan ajanmukaisuuden.

MRL:n mukaisesti Kaustisen kunta arvioi asemakaavojen ajantasaisuutta ja uudistaa asemakaavoja tarpeen mukaisesti.

Kaavaprosessin kuvaus sekä vuorovaikutus ja tiedottaminen

Kaavoitus käynnistetään kunnanhallituksen päätöksellä (aloitteen hyväksyntä), jonka jälkeen kaava kuulutetaan vireille. Laaditaan osallistumis- ja arviointisuunnitelma, jossa määritellään mm. suunnittelulle asetetut tavoitteet sekä lähtökohdat.

Valmisteluvaiheessa laaditaan selvitykset, kaavaluonnosmateriaali (kaavakartta ja -selostus liitteineen), joka kunnanhallituksen hyväksynnän jälkeen kuulutetaan nähtäville.

Kaavaluonnoksen ja valmisteluvaiheen kuulemisen kautta saadun palautteen pohjalta laaditaan kaavaehdotus, joka asetetaan julkisesti nähtäville.

Kunnanvaltuusto hyväksyy kaavan. Hyväksynnän jälkeen kaavasta on mahdollista valittaa.

Kaava kuulutetaan voimaan MRA 93§ mukaisesti.

Kaavoitusaloite → Kuntalain 23 § mukaisesti kunnan asukkaalla sekä kunnassa toimivalla yhteisöllä ja säätiöllä on oikeus tehdä aloitteita kunnan toimintaa koskevista asioista. Aloitteen tekijälle on ilmoitettava aloitteen johdosta suoritettavat toimenpiteet.

Maanomistajan oikeus ranta-asemakaavan laatimiseen → Maankäyttö- ja rakennuslain 74 § mukaisesti maanomistaja voi huolehtia ranta-asemakaavaa koskevan ehdotuksen laatimisesta omistamalleen ranta-alueelle. Ennen laatimiseen ryhtymistä on oltava yhteydessä kuntaan ja toimitettava kunnalle 63 §:ssä tarkoitettu osallistumis- ja arviointisuunnitelma.

Yhteystiedot

Minna Nikander

kunnanjohtaja

Puh. 050 340 0956

minna.nikander@kaustinen.fi

Ilkka Närhi

tekninen johtaja

Puh. 040 7698 668

ilkka.narhi@kaustinen.fi

Markus Palosaari

rakennustarkastaja

Puh. 040 8262 577

markus.palosaari@kaustinen.fi

Kaustisen kunta

Kappelintie 13

PL 10, 69601 KAUSTINEN

kaustisen.kunta@kaustinen.fi

